

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Харківська державна академія культури

ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ

Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції

23-25 травня 2024 року

Полтава -2024

погляду глобалізаційних процесів міжнародної культурної взаємодії та обміну досвідом у галузі хореографічного мистецтва [1;4].

Список літератури

1. Павлюк Т. С. Бальна хореографія у КНР як соціокультурна практика / Т. С. Павлюк // Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences, VIII (40), I.: 232, 2020 June. www.seanewdim.com <https://doi.org/10.31174/SEND-HS2020-232VIII40-03>.
2. Chan, P. P. C. Hong Kong, Macau, China ballroom and Latin American dance development / Dance and dance education: developing dance education in Hong Kong and in mainland China. [Doctorate by Public Works]. Middlesex University, 2011, 13 p. Available at: https://eprints.mdx.ac.uk/9670/1/9670_index.htm
3. Feng Shu (2002). Ballroom Dancing in China. Available at: <http://www.china.org.cn/english/Life/35933.htm>
4. Kang, L. Globalization and Cultural Trends in China. University of Hawaii Press, 2003. 208 p.

Осадча В.І., студентка

*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

Горголь П.С., заслужений працівник культури України, доцент
завідувач кафедри хореографії і танцювальних видів спорту

*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ

Народний танець — фольклорний танець, який існує у своєму природному середовищі і має певні традиційні для даної місцевості рухи, ритми, костюми

тощо, це душа народу, його краса і велич. Зворушливі хороводи, запальні танці, образно-тематичні, сюжетні танці, які розкривають побут, обряди, традиції, буття українського народу.

Історія народного українського танцю насичена емоціями і переживаннями багатьох поколінь. Українські народні пісні і танці славляться в цілому світі завдяки яскраво вираженому національному колориту, силі духу, емоційної насиченості, неповторності мелодії, ритму, рухів [1].

Історія української хореографічної культури своїм корінням сягає сивої давнини, зокрема до традицій національного фольклору, що вражають жанровим розмаїттям, неповторністю рухів та композицій, танцювально-пісенних весняних ігрищ та ліричних дівочих хороводів Київської Русі, іскрометних героїчних танців відчайдушних козаків і масових видовищ-змагань Запорозької Січі, звідки беруть свій початок славнозвісні козачки, гопаки та патріотично войовнича танцювально-пантомімічна клятва запорожців.

Протягом всієї історії українського народу розвивався і збагачувався новими відтінками та настроями український народний танець. В ньому є все: гумор, велич перемоги і героїзм боротьби, радість творчої праці, завзятість і веселощі. Життя українського народу було більш драматичним, ніж веселим. Про це можна судити по піснях і танцях жінок, які журяться через свою нележку жіночу долю. Чоловіче населення України постійно відображало набіги завойовників, а на жіночі плечі лягав весь нелегкий труд. Козацтво привнесло в пісню і танець тему боротьби і волі, непримиренності до ворогів, волелюбності і життєрадісності [2].

Перші танці давніх часів були далекі від того, що сьогодні позначають цим словом. Вони мали зовсім інше значення. Різноманітними рухами й жестами людина передавала свої враження від навколишнього світу, вкладаючи в них свій настрій. Вигуки, пісні, пантомімна гра були взаємопов'язані з танцем. У зв'язку зі змінами соціального устрою, умов життя змінювались також характер і тематика мистецтва, змінювався і танець. Використовуючи невичерпні

можливості пластики людського тіла, хореографія впродовж багатьох століть розробляла виразні танцювальні рухи [3].

В результаті цього складного процесу виникла система власне хореографічних рухів, особлива художньо-виразна мова пластики, що становить творчий матеріал танцювальної образності. Відбираючи з невичерпного джерела, якою є народна танцювальна творчість, характерні виразні рухи, хореографія їх по-новому пластично осмислює, поетично узагальнює, додає їм необхідну багатозначність і широту виразу. Мова пластики через свою загальнолюдське почуття зрозуміла і доступна в тому «натуральному» вигляді, в якому її створює народ. Хореографія, як вища форма танцювального мистецтва, увібрала в себе риси національної специфіки [4].

Народні танці стали невід'ємною частиною художнього життя України і світової хореографії. Вони продовжують свій розвиток на сучасній сцені. Національний заслужений академічний ансамбль танцю України імені Павла Вірського наразі під керівництвом Героя України, народного артиста України, Лауреата Національної премії України ім.Т.Шевченка, професора, академіка Мирослава Вантуха активно працює над удосконаленням свого професійного рівня, поповнює репертуар новими творами, веде активне творче життя, здійснює активну міжнародну гастрольну діяльність пропагуючи досягнення українського національного мистецтва за кордоном. Національний Заслужений Академічний Український Народний хор імені Григорія Верьовки яким керує народний артист України, заслужений діяч мистецтв України Зеновій Корінець, лауреат національних і міжнародних відзнак, зокрема, за великий внесок у справу миру й дружби між народами був нагороджений срібною медаллю Всесвітньої ради миру. У репертуарі колективу більше 1000 пісень. Композиції, які в усі часи зривають шквал оплесків від Дніпра до Дунаю: «Розпрягайте, хлопці, коней», «Ой, у вишневому садочку», «Реве та стогне Дніпр широкий», «Щедрик» та багато інших.

Українські народні танці зачаровують весь світ та є невід'ємною частиною української культури.

Список літератури

1. Історичні передумови розвитку національної народно-сценічної хореографії Рідна школа. - 2002. – № 4. – С. 71-73
2. Взаємозв'язки та взаємовпливи українського народного танцю і хореографії народів, які мешкають в Україні/ Василенко К. Український танець. — К., 1997. — С. 268-281.
3. Голдрич О. Хореографія / О.Голдрич. – Львів, 2003. – 160 с
4. Верховинець В. Теорія українського народного танцю / В. Верховинець. – [5-те вид., доп.]. – К. : Муз. Україна, 1990. – 150 с.

Патлай К.П., студентка

*Харківського національного педагогічного
університету ім. Г.С. Сковороди*

ВПЛИВ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ

У наш час сучасна хореографія продовжує активно розвиватися і змінюватися під впливом культурних та соціальних тенденцій. Вона відкриває нові шляхи в експресії та інноваціях, поєднуючи різноманітні стилі, техніки та елементи. Цей жанр стає все більш популярним як у професійному, так і в аматорському середовищі, і надає можливість виражати індивідуальність та створювати вражаючі хореографії. Важливою складовою його розвитку є вплив технологій, які відкривають нові можливості для творчості та виступів.

Сучасна хореографія – характерна реакція на культурні та цивілізаційні зміни; надзвичайно тематичне мистецтво, що глибоко укорінилося в соціально-історичному контексті. Для нього характерне розмаїття композиційних прийомів, до яких належать, наприклад, алеаторизм, колаж, мінімалізм, неокласична танцювальна техніка, модерн та акробатика. Постановки сучасного